

Amnèsia

La nova discoteca és un projecte de Jean Nouvel, el mateix arquitecte que va dissenyar l'edifici de la Torre Agbar

Xavier Monteys

Barcelona 6 DIC 2012 - 12:19 CET

Algunes vegades he parlat d'edificis en construcció, altres cops de projectes, i aquest és el cas que ens ocupa avui. De fet, és encara més complex, podríem dir que és abans del projecte pròpiament. Fa uns dies (el 22 de novembre), es va fer públic el projecte d'una discoteca al recinte del Fòrum de les Cultures de Barcelona. La nova discoteca és un projecte de Jean Nouvel, el mateix arquitecte que va dissenyar l'edifici de la Torre Agbar. A la presentació van assistir, a més de Nouvel i del promotor, l'expresident de la Generalitat de Catalunya Jordi Pujol, que atorga al projecte un suport innegable i també insòlit.

L'inici d'un projecte és un problema interessant; de fet, quan es comença el “disseny arquitectònic”, el projecte com a tal ja s'ha iniciat, i aquests primers passos són determinants. Això és el que converteix el projecte d'aquesta superdiscoteca al Fòrum un cas digne d'estudi, en el qual, al meu entendre, hi ha diverses coses implicades. Una és el famós edifici triangular del Fòrum, que si té una característica és la de ser l'edifici amb més aspecte de discoteca de Barcelona. La seva forma, l'acabat tètric —quasi gore— de la façana, el color —fora de lloc—, els extravagants vidres de les seves no menys extravagants finestres i la coberta plena d'aigua que l'aire algunes vegades fa caure sobre la vorera, li donen un aspecte de macrodiscoteca de polígon innegable. No és fàcil trobar edificis amb vocació de discoteca, i aquest és el millor que tenim; pensin que de vegades algunes discoteques no aconsegueixen ser convincents, com per exemple l'Up & Down, que sembla una clínica dental. Així és que, si tenim un genuí edifici-discoteca al Fòrum, per què fer-ne una de nova? La història es complica quan sabem que allà s'hi ha situat el Museu de Ciències Naturals, un conjunt museístic en el qual s'agrupen els continguts dels antics museus de Zoologia i de Geologia. I que, per tant, generarà un nou problema en haver de cercar un nou ús públic per als edificis que s'han buidat.

Desmuntar museus en funcionament per justificar la utilitat de l'edifici del Fòrum, i ara anunciar que al Fòrum li fa falta un nou edifici i que aquest serà una discoteca, és una prova que la nostra ciutat no està ben encaminada en matèria de saber aprofitar el que tenim. Quan el Fòrum tingui en marxa la discoteca i l'escola de circ, què hi pintarà allà un museu de Ciències Naturals? Quina és la cosa que se'ns escapa i que reuneix minerals, animals dissecats, pallassos, equilibristes i discoteques en un espai tan emblemàtic —al final de la Diagonal—. Això és el que volia dir Fòrum de les Cultures?

L'èxit i l'atracció de les ciutats depèn de coses molt diverses, entre d'altres, que es percebin com a ciutats intel·ligents gestionant els seus recursos i els seus actius. Una ciutat que sap aprofitar el que té i que ho fa amb un sentit de ciutat, deixant veure que forma part d'un conjunt de decisions en xarxa i reflexionades, transmet confiança en

una gestió eficaç que aprofita els seus recursos i estima el que té. Ser atractiva com a ciutat no és ser “guapa”; és ser intel·ligent i pràctica, i saber treballar amb el que es té. Una ciutat intel·ligent ha de buscar usos adequats per als edificis que en deixen de tenir: el Castell de Montjuïc, el Teatre Principal, l’edifici de Correus, les casernes del Bruc, la Monumental... Això no es fa evident amb una discoteca al Fòrum. No aprendre dels errors i no recordar els passos equivocats que hem fet, no ens hi ajuda (l’Estadi de Montjuïc no serveix per a res rellevant, encara). Que la discoteca proposada, a més, es digui Amnèsia és esclaridor. La idea que Barcelona vol esdevenir una smartcity fa somriure davant de casos com aquest. Pensar que amb semàfors intel·ligents, il·luminació que es reguli segons la llum ambient o aspersors de rec que gestionin millor l’aigua la ciutat esdevé intel·ligent, és una caricatura. El primer que ha de ser intel·ligent és la gestió urbanística, i el Fòrum no ha passat l’examen.

L’edifici del Fòrum, una construcció amb vocació de discoteca; la zona en tindrà una, feta per Jean Nouvel.